

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ปัญหาเรื่องการระบายน้ำในเขตเมืองเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะตัวเมืองใหญ่ และตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มริมลำนํ้า มักจะเผชิญกับปัญหาน้ำท่วมในตัวเมืองอยู่เสมอ ปัญหาน้ำท่วมดังกล่าวได้สร้างความเสียหายต่อสังคมอย่างมาก ทั้งทางด้านทรัพย์สินและจิตใจ และทวีความรุนแรงมากขึ้นพร้อม ๆ กับการขยายเขตและพัฒนาของเมือง น้ำท่วมที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากปัจจัยต่าง ๆ คือ ฝน การเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่ พื้นที่ระดับต่ำเป็นที่ราบความลาดชันน้อย และน้ำในแม่น้ำมีระดับสูง การทรุดตัวของแผ่นดินอย่างต่อเนื่อง และความสามารถระบายน้ำไม่พอเพียง ดังนั้นการจัดการเกี่ยวกับการระบายน้ำฝน จึงเป็นเรื่องจำเป็น ระบบระบายน้ำจึงมีการเปลี่ยนแปลงจากระบบง่าย ๆ ไปสู่ระบบที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น เช่น มีการสร้างทางระบายน้ำใหม่, ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ, สร้างสระพักน้ำ, สร้างคันกันน้ำ เป็นต้น ซึ่งการเพิ่มความซับซ้อนของระบบระบายน้ำนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องเข้าใจถึงขอบเขตทางอุทกวิทยาและศาสตร์ของการไหล กฎต่าง ๆ และสูตรจากการสังเกตและประสบการณ์จึงไม่เพียงพอ เนื่องจากมีปัญหาในเชิงอธิบายพฤติกรรมของการไหล ดังนั้นในปัจจุบันจึงได้มีการประมวลขอบเขตทางอุทกวิทยาและศาสตร์ร่วมกัน เพื่อพัฒนาไปสู่แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่สามารถให้ผลลัพธ์ลักษณะการไหลตามเวลา ณ จุดพิจารณาใด ๆ ที่ต้องการได้

ในอดีตมักจะนิยมใช้วิธี เรขาคณิต ในพื้นที่ที่ไม่สลับซับซ้อน ต่อมาในระยะหลังได้มีการพัฒนาแบบจำลองการระบายน้ำทางคณิตศาสตร์เพื่อใช้วิเคราะห์ และออกแบบระบบระบายน้ำที่สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทั้งในอเมริกา เช่น ILLUDAS (Terstreip & Stall, 1974) ซึ่งเดิมมีแต่เชิงปริมาณ ต่อมาได้เพิ่มเชิงคุณภาพน้ำ และ SWMM (Huber et al., 1984) ที่มีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพน้ำ ซึ่งได้มีการพัฒนาต่อเนื่องกันมาตลอด ในยุโรปก็ได้มีการพัฒนาแบบจำลองขึ้นมาใช้เช่นกัน เช่น วิธีการของ Wallingford (Price, 1981), MOUSE (Linberg & Johngenson, 1986)

แบบจำลองเหล่านี้เป็นแบบจำลองที่พยายามจะวิเคราะห์พฤติกรรมของระบบให้ละเอียดขึ้น ดังนั้น การนำแบบจำลองไปใช้ จึงต้องการข้อมูลมาก การปรับแบบจำลองเพื่อใช้ในพื้นที่จำเป็นต้องมีการวัดค่าต่าง ๆ เพื่อให้แบบจำลองสามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างถูกต้อง

ในการศึกษานี้ มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้แบบจำลองในการวางแผนปรับปรุงระบบระบายน้ำในเมืองในสภาพจริง โดยจะทำการเปรียบเทียบกับค่าที่วัดจริงจากพื้นที่ศึกษา และหาแนวทางในการกำหนดค่าตัวแปรต่าง ๆ เพื่อให้แบบจำลองแสดงพฤติกรรมอย่างถูกต้อง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการศึกษานี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

- 1) ศึกษาเปรียบเทียบผลการประยุกต์ใช้ตัวแปร ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์น้ำท่า และค่าช่วงเวลาให้น้ำหลากสูงสุด ในการวิเคราะห์ระบบระบายน้ำจากข้อมูลวัดในสนาม
- 2) หาแนวทางในการกำหนดค่าตัวแปรต่าง ๆ ในแบบจำลองที่เหมาะสม
- 3) ศึกษาเปรียบเทียบแนวทางต่าง ๆ ในการปรับปรุงระบบระบายน้ำในพื้นที่ศึกษาเพื่อสรุปเป็นข้อเสนอแนะ
- 4) ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการประยุกต์ใช้แบบจำลองในการวิเคราะห์ระบบระบายน้ำจริง

1.3 ขอบข่ายของการศึกษา

- 1) ในการศึกษานี้จะประยุกต์ใช้แบบจำลอง SWMM เป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ปัญหา ซึ่งแบบจำลอง SWMM นี้ประกอบด้วยโปรแกรมหลัก 6 บล็อก คือ EXECUTIVE Block, RUNOFF Block, TRANSPORT Block, EXTEND TRANSPORT Block, STORAGE/TREATMENT Block, และ RECEIVING WATER Block โดยจะใช้แบบจำลอง SWMM รุ่นที่ 2 (2521) ซึ่งได้มีการพัฒนาขึ้นใช้บนเครื่องคอมพิวเตอร์ Prime (2532) และจะใช้บล็อกคำนวณเฉพาะ RUNOFF Block และ EXTEND TRANSPORT Block เท่านั้น โดย RUNOFF Block จะใช้คำนวณหาการไหลหลากของน้ำท่าตามผิว ส่วน EXTEND TRANSPORT Block จะคำนวณหาการไหลหลากของน้ำในทางระบายน้ำหลักที่เป็นระบบโครงข่ายรูปวง สำหรับบล็อกคำนวณอีก 3 บล็อก ที่เหลือไม่มีความจำเป็นต้องใช้เนื่องจาก TRANSPORT Block จะใช้หาการหลากได้ชัดในกรณีที่ระบบระบายน้ำหลักไม่เป็นรูปวง STORAGE/TREATMENT Block จะใช้ได้กับระบบที่มีการเก็บกักน้ำ และมีโรงกำจัดน้ำเสีย และ RECEIVING WATER Block จะใช้ในการนิคมผลกระทบทางด้านคุณภาพน้ำต่อแหล่งรับน้ำ และจะใช้ EXTRAN Model รุ่นที่พัฒนาใช้ในไมโครคอมพิวเตอร์ ซึ่งปรับปรุงโดย Roesner และคณะ เมื่อปี พ.ศ. 2524
2. ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา คือ ทฤษฎีทั้งทางอุทกวิทยาและชลศาสตร์ ตลอดจนหลักการคำนวณวิเคราะห์ จะใช้ตามหลักการและทฤษฎีที่กำหนดไว้ในแบบจำลอง SWMM ดังกล่าว
- 3) ในการเปรียบเทียบแบบจำลองเพื่อหาค่าตัวแปรที่เหมาะสมของระบบระบายในพื้นที่ศึกษาเพื่อใช้กับแบบจำลองนั้น จะใช้วิธีเรขาคณิตหาความสัมพันธ์ของการไหลของพื้นที่

และในแบบจำลอง SWMM จะหาค่าสัมประสิทธิ์แมนนิ่ง ค่าการเก็บกักตามผิว เป็นต้น

- 4) ในการปรับปรุงระบบระบายน้ำจะใช้ข้อมูลฝนของสถานีวัดน้ำฝนของกรมอุตุนิยมวิทยา ที่สุโขทัย โดยใช้ฝนที่คาดการณ์กลับ 2 ปี ช่วงเวลาฝนตก 2 ชั่วโมง เพื่อการ ออกแบบ และใช้ฝนที่คาดการณ์กลับ 5 ปี ช่วงเวลาฝนตก 2 ชั่วโมง ในการ ตรวจสอบระบบระบายน้ำที่ได้ออกแบบไว้
- 5) ในการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปรับปรุงระบบระบายน้ำของพื้นที่ศึกษา จะเน้น เฉพาะทางด้านชลศาสตร์ เช่น การเพิ่มความจุของทางระบายน้ำ การติดตั้ง เครื่องสูบน้ำ การเพิ่มจุดไหลออก เป็นต้น
- 6) ในการนำแบบจำลองมาใช้จะสรุปข้อดีข้อเสียของการใช้ในสภาพจริง เช่น ความ ยุ่งยากในการใช้ผลที่ได้จากแบบจำลอง เพื่อการนำไปใช้งานในการวางแผนต่อไป

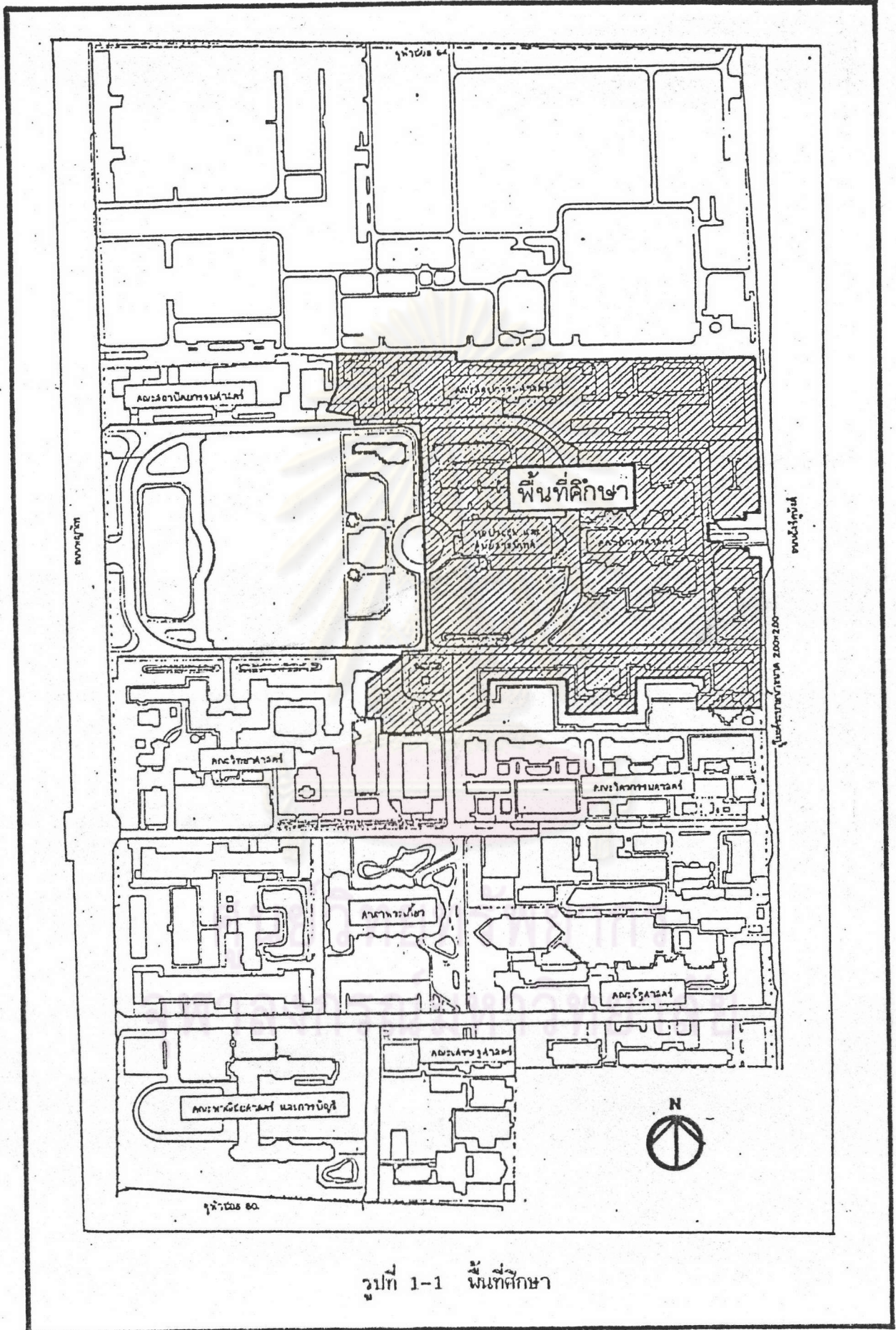
1.4 พื้นที่ทำการศึกษา

จะใช้น้ำที่ภายในเขตการศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝั่งตะวันออก โดยคัดเลือกพื้นที่ บริเวณหอบประชุมกลาง ซึ่งมีขอบเขตของพื้นที่ดังนี้ ดังรูปที่ 1-1

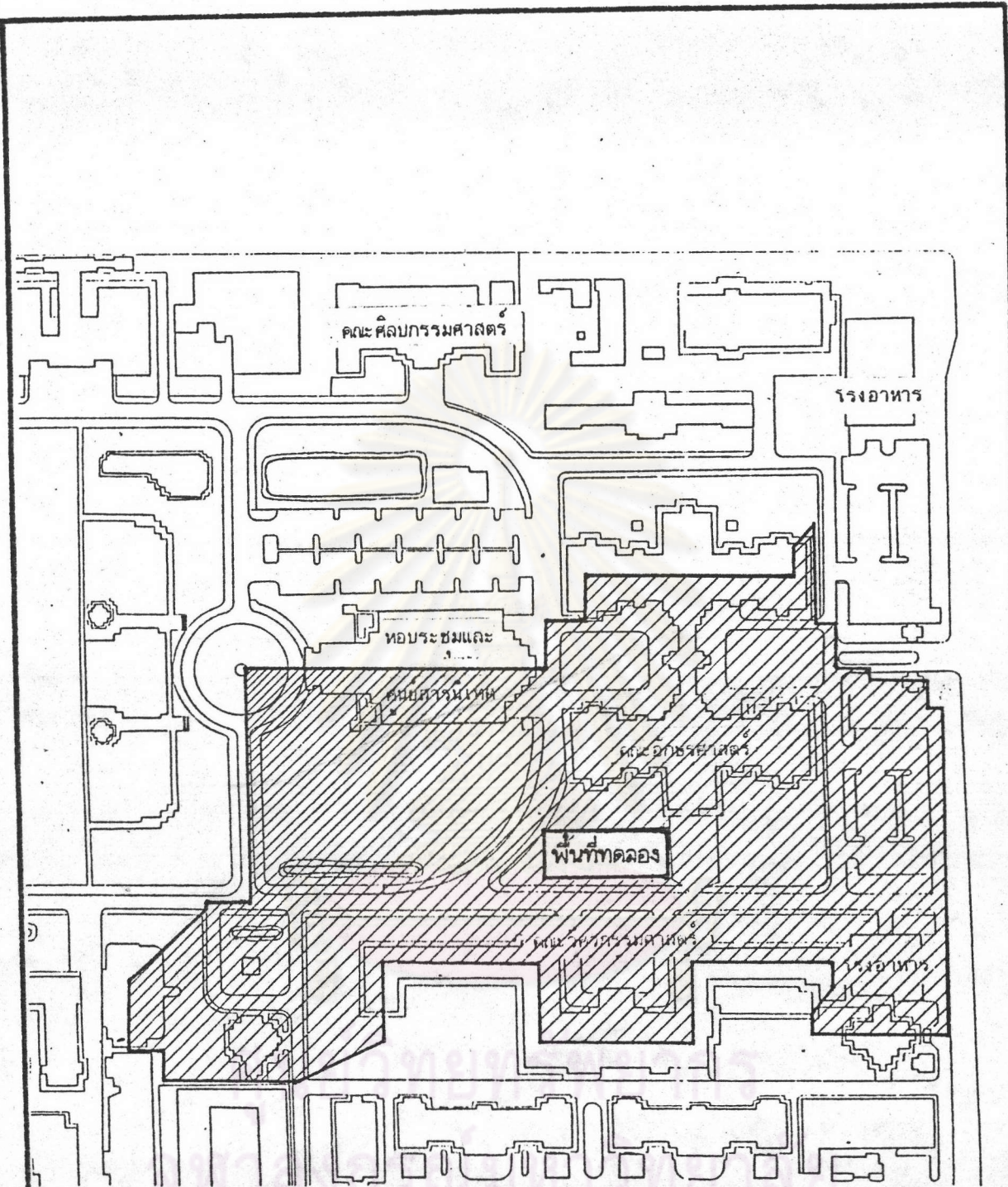
ทิศเหนือ	จรด คณะศิลปศาสตร์ และคณะอักษรศาสตร์
ทิศใต้	จรด คณะวิศวกรรมศาสตร์
ทิศตะวันออก	จรด ถนนอังรีดูนังต์
ทิศตะวันตก	จรด หอบประชุมกลาง

รวมพื้นที่ทั้งหมด 90,927 ตารางเมตร (22.47 เอเคอร์, 56.83 ไร่) ซึ่งลักษณะการระบายน้ำ ของพื้นที่เป็นแบบแรงโน้มถ่วงของโลก (gravity flow) โดยมีทางระบายน้ำหลัก ซึ่งจะไหลไป ยังจุดไหลออกสองจุดด้านทิศตะวันตกฝั่งถนนอังรีดูนังต์ ไปสู่ระบบระบายน้ำของกรุงเทพมหานคร คือ อูโมงค์ระบายน้ำอังรีดูนังต์ และอูโมงค์นี้จะไหลไปสู่ประตูระบายน้ำคลองอรชรทางด้านทิศเหนือ ส่วนทางด้านทิศใต้จะไหลไปเชื่อมต่อกับอูโมงค์ถนนพระรามสี่ แล้วไหลต่อไปออกที่ประตูระบายน้ำที่ คลองสาทร สาเหตุของการคัดเลือกพื้นที่ศึกษาดังกล่าว เนื่องจาก

- 1) เป็นพื้นที่ที่สำคัญของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและเกิดปัญหาน้ำท่วมเป็นประจำ และ อยู่ในแผนการปรับปรุงเร่งด่วนของโครงการศึกษาเพื่อวางแผน และออกแบบระบบ ป้องกันน้ำท่วมในเขตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2) ในการทดสอบแบบจำลองเพื่อเปรียบเทียบตัวแปรกำหนดต่าง ๆ สามารถกำหนด ขอบเขตของพื้นที่ได้ค่อนข้างชัดเจน สำหรับขอบเขตของพื้นที่เพื่อใช้ในการปรับ เทียบแบบจำลองมีดังนี้ ดังรูปที่ 1-2

รูปที่ 1-1 พื้นที่ศึกษา

รูปที่ 1-2 พื้นที่ทดลอง

ทิศเหนือ	จรด หอประชุมกลางและคณะอักษรศาสตร์ฝั่งใต้
ทิศใต้	จรด คณะวิศวกรรมศาสตร์
ทิศตะวันออก	จรด ถนนอังรีดูนังต์
ทิศตะวันตก	จรด หอประชุมกลาง

ซึ่งมีพื้นที่รวม 46,638 ตารางเมตร (11.53 เอเคอร์, 29.15 ไร่) โดยมีที่อธิบาย
นำหลัก อยู่สองแนวซึ่งจะไหลไปรวมกันตรงบริเวณหน้าโรงอาหารคณะวิศวกรรมศาสตร์ แล้วไหลออก
ไปสู่โม่งคังรีดูนังต์

- 3) พื้นที่ศึกษาอยู่ในเขตการศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนั้นในการเก็บข้อมูลทางด้าน
ด้านอุทกวิทยา สามารถทำได้สะดวก ประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย ที่ใช้ในการ
เก็บข้อมูลลงได้มาก อีกทั้งยังสามารถตรวจสอบเครื่องมือที่ติดตั้งแล้วได้ง่ายและ
สะดวก
- 4) ข้อมูลทางด้านอุทกวิทยาและชลศาสตร์ที่ได้นั้นก็เก็บไว้ได้ ยังเป็นประโยชน์สำหรับ
ผู้ที่ทำการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

1.5 การศึกษาที่ผ่านมา

การศึกษาที่ผ่านมาในประเทศไทย เกี่ยวกับการนำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์มาประยุกต์
ใช้ในการปรับปรุงระบบระบายน้ำในเมือง ได้มีผู้ทำการศึกษามากมายแล้ว แต่มิได้มีการเปรียบเทียบแบบ
จำลองเพื่อหาค่าตัวแปรที่เหมาะสมในการที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงระบบระบายน้ำ ผลการศึกษา
ที่ผ่านมาดังจะกล่าวต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ใช้นับสนับสนุนการศึกษาวิทยานิพนธ์

NEDECO (2519) บริษัทวิศวกรที่ปรึกษาจากประเทศเนเธอร์แลนด์ร่วมกับบริษัท
NECCO, LM และ SPAN จากประเทศไทย ได้ทำการศึกษาเพื่อออกแบบรายละเอียดด้านวิศวกรรม
และวางแผนดำเนินการเพื่อป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่ชั้นในของกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่ 80 ตารางกิโล
เมตร อันประกอบด้วยพื้นที่เขตป้อมปราบ สัมพันธวงศ์ พระนคร บางรัก ปทุมวัน ยานนาวา ญาไท
และบางส่วนของเขตดุสิต พระโขนง

สุดใจ จำปา และมันสิน ตันกุลเวศม์ (2522) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการสำรวจและ
วิจัย ระบบประปา ระบบระบายน้ำ และระบบกำจัดขยะ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเสนอ
ผลวิจัยในรูปของข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการแก้ปัญหา การจัดการและการ
วางแผนในอนาคต : โดยทำการศึกษาวิจัยเฉพาะในเขตการศึกษา ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เท่านั้น มิได้ครอบคลุมไปถึงพื้นที่ที่หน่วยราชการอื่นเชื่อมโยงใช้และพื้นที่ย่านพาณิชย์กรรม

ทวีศักดิ์ เกียนตระกูล, สุรพงษ์ ขวรมพิทักษ์ และทิววงศ์ ศรีบุรี (2527) ได้พัฒนาแบบ
จำลองการจัดการน้ำท่วม Chulalongkorn University Flood Management Model
(CUFLOMM) ขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยสำหรับตัดสินใจในการระบายน้ำขณะเกิดพายุฝน รวมทั้ง

การผันน้ำจากบริเวณที่ภูน้ำท่วมสูงแม่น้ำ หรือทะเล โดยไม่ให้เกิดความเสียหายในบริเวณที่ต้องการจะป้องกัน และยังใช้เพื่อวางแผนการจัดการน้ำในระบบระบายน้ำที่มีอยู่ในกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพที่สุด การประยุกต์ใช้แบบจำลองนี้ได้เลือกพื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วมอย่างหนักในปี 2526 คือทางด้านตะวันออกของกรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ตัวอย่าง ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 145 ตารางกิโลเมตร

ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2528) ได้ทำการศึกษาวิจัยขีดความสามารถของการระบายน้ำในบริเวณพื้นที่กองทัพอากาศดอนเมือง และได้จัดทำแผนผังแม่บทระบบระบายน้ำป้องกันน้ำท่วมพื้นที่กองทัพอากาศดอนเมือง เสนอต่อโครงการย้ายที่ตั้งกองทัพอากาศ สำนักงานคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อจะได้ปรับปรุงพื้นที่ดังกล่าว ให้ปราศจากภัยน้ำท่วมอันเกิดจากน้ำฝนและน้ำท่า

สุรพงษ์ ธรรมนิทัศน์ (2530) ได้พัฒนาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์คำนวณหาอัตราการไหลและระดับน้ำในคลอง ใช้ประเมินขีดความสามารถของคลองระบายน้ำ และใช้แบบจำลองออกแบบปรับปรุงระบบคลองระบายน้ำในพื้นที่ศึกษา โดยเลือกพื้นที่ศึกษาบริเวณหัวหมาก เขตบางกะปิ กทม. มีเนื้อที่ประมาณ 8.8 ตารางกิโลเมตร

วัลลภ เมฆพฤษาวงศ์ (2530) ได้ศึกษาตรวจสอบ และเสนอแนะในการปรับปรุงระบบระบายน้ำของพื้นที่ฝั่งตะวันออกของถนนพญาไท ในเขตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีได้ครอบคลุมไปถึงพื้นที่ที่หน่วยราชการอื่นนิยม ไปใช้และพื้นที่ย่านพาณิชย์กรรม

ทวีศักดิ์ เกียรติตระกูล (2530) ได้ศึกษาการใช้แบบจำลอง ILLUDAS ในการประเมินและปรับปรุงระบบระบายน้ำของพื้นที่ทำการศึกษาเขตพญาไท บริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ โดยเลือกใช้ข้อมูลสภาพน้ำท่วมประกอบกับข้อมูลน้ำฝนปี พ.ศ. 2527-พ.ศ. 2529 จำนวน 5 ลูก มาทำการปรับเตรียมแบบจำลองเพื่อหาค่าตัวแปรกำหนด อันเป็นการประเมินสภาพระบบระบายน้ำปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2531) ได้ทำการศึกษา โครงการศึกษาเพื่อวางแผน และออกแบบระบบป้องกันน้ำท่วมในเขตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมุ่งศึกษาระบบระบายน้ำที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทำการวิเคราะห์และประเมินสมรรถภาพของระบบและจัดทำแผนหลักในการปรับปรุงระบบป้องกันน้ำท่วม และระบบระบายน้ำ ที่มีความเหมาะสมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงลักษณะการใช้ที่ดิน ในเขตการศึกษาในอนาคต และสอดคล้องกับระบบระบายน้ำของ กทม. ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการเสนอและออกแบบระบบระบายน้ำที่ต้องการปรับปรุงในระยะเร่งด่วน พร้อมทั้งจัดทำแผนแม่บทในการแก้ปัญหาการระบายน้ำ

นิชัย นิษานพิทยารัตน์ (2532) ได้ทำการศึกษา พัฒนาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์เพื่อระบายและไล่น้ำเสียในคลอง ซึ่งมีลักษณะการไหลแบบเปลี่ยนแปลงไปตามระยะทางและเวลาในทางน้ำเปิด (unsteady nonuniform flow in open channel) โดยเลือกพื้นที่ศึกษาตัวอย่างบริเวณคลองผดุงกรุงเกษมตลอดทั้งคลอง ซึ่งอยู่ในโครงการระบายน้ำ กรุงเทพมหานครของสำนักงานการ

ระบายน้ำ กทม. (polder 2) มีความยาวประมาณ 5.3 กม. ปลายคลองทั้งสองด้านเชื่อมกับแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ประตูระบายน้ำเทเวศน์ และสถานีสูบน้ำกรุงเทพเกษม

นิตยา ทัททิม (2532) ได้ทำการศึกษาปรับปรุงระบบระบายน้ำของพื้นที่กรุงเทพมหานคร ส่วนใน โดยวิธีการวอลลิงฟอร์ด ทำการประเมินผลสภาพระบบระบายน้ำปัจจุบันของพื้นที่ศึกษาพร้อมทั้งปรับปรุงระบบระบายน้ำ โดยใช้ข้อมูลน้ำฝนที่คาบการกลับ 2 ปี และ 5 ปี สำหรับช่วงเวลาฝนตก 2 ชั่วโมง ได้คัดเลือกพื้นที่ศึกษาเขตพญาไท บริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ มีเนื้อที่ประมาณ 2.8 ตารางกิโลเมตร

การศึกษาและพัฒนาของแบบจำลอง SWMM ที่ผ่านมาพอจะสรุปได้ดังนี้

Heeps และ Mein (2517) ได้ศึกษาเปรียบเทียบแบบจำลอง 3 แบบจำลอง คือ RRL, SWMM และ UCURM โดยใช้พื้นที่ Illinois, Ontario, และ Maryland และเหตุการณ์ฝน 4 เหตุการณ์ ได้สรุปผลว่าแบบจำลอง SWMM ค่อนข้างดีกว่า RRL และทั้ง 2 แบบจำลองนี้แม่นยำกว่า UCURM

Water Resource Engineer, Inc. (2519) ได้ปรับปรุงบางส่วนของแบบจำลอง SWMM ขึ้นเป็นแบบจำลอง WATERSHED ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ (1) RUNOFF ทำหน้าที่จำลองสภาพการไหลตามผิวของพื้นที่รับน้ำแปลงย่อยและบางครั้งใช้หาการไหลในท่อและทางน้ำเปิด ด้วย (2) Land Use Management Program (LUM) มีหน้าที่ช่วยสนับสนุนข้อมูลให้แก่ RUNOFF (3) TRANSPORT มีหน้าที่จำลองสภาพการไหลไปตามระบบระบายน้ำสายหลัก

Jennings และ Matraw (2519) ได้เปรียบเทียบความแม่นยำถูกต้องของ 3 แบบจำลอง คือ SWMM, ILLUDAS และ MIT สำหรับ single-event simulation โดยใช้พื้นที่ศึกษา 4 พื้นที่ มีขนาดพื้นที่ตั้งแต่ 48 ถึง 613 เอเคอร์ ค่าเปอร์เซ็นต์พื้นที่รับน้ำจาก 19 ถึง 39% ค่าความลาดชันของพื้นที่จาก 0.2 ถึง 20 ฟุต ต่อ 100 ฟุต ในการศึกษาเบื้องต้นพบว่า SWMM ให้ผลที่ไม่ดีในเชิงคุณภาพน้ำ และทั้ง 3 แบบจำลองให้ผลที่น่าพอใจในการทำนายอัตราการไหลสูงสุดเฉลี่ย

จากการศึกษาที่ผ่านมาของแบบจำลอง SWMM สามารถใช้งานได้อิสระในแต่ละส่วนตามต้องการด้วย หลักการเดียวกันนี้จึงมีการพัฒนาแบบจำลอง RUNQUAL (Roesner et al., 2520) ขึ้นสำหรับใช้ในพื้นที่ทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ของมิชิแกนโดย RUNQUAL เป็นแบบจำลองเฉพาะน้ำทำเนื่องจากฝนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพสำหรับเหตุการณ์ฝนตกครั้งหนึ่ง ๆ โดยแบบจำลองประกอบด้วย 2 บล็อกหลักคือ surface runoff block และ runoff quality block

แบบจำลอง SWMM รุ่นแรกไม่ได้คิดถึงผลการเกิด surcharge (ไม่มี EXTRAN Block) ปี 2520 แบบจำลอง SWMM ได้ถูกพัฒนาเป็นรุ่นที่ 2 (Cole et al., 2521) ได้ใช้แบบจำลอง SWMM รุ่นที่ 2 นี้วิเคราะห์และออกแบบระบบระบายน้ำใน Bucyrus, Ohio ในการศึกษาเบื้องต้นพบว่าได้ระบบที่ราคาแพงมาก ดังนั้นจึงทำการออกแบบใหม่โดยเพิ่มส่วนรับ surcharge ทำให้ลดค่าลงทุนก่อสร้างระบบได้ถึง 25%

U.S.EPA ต้องการจะปรับปรุงและเพิ่มเติมแบบจำลอง SWMM รุ่นที่ 2 (2520) จึงได้จัดสัมมนาสมาชิกกลุ่มผู้ใช้มากกว่า 400 คน เข้าร่วม เพื่อวิจารณ์ถึงการใช้งานและปรับปรุงแบบจำลอง SWMM ให้ดีขึ้น (Torno, 2521) ซึ่งได้มีการรวมผลทำนายนายการกัดเซาะ เพิ่มส่วนทางด้านคุณภาพ รวมถึงด้านชีววิทยา และมีการปรับปรุงดัชนีราคาค่าลงทุนใหม่ และมีการสรุปถึงการใช้งบ St. Venant ในการหาการไหลใน EXTRAN Block

Nabil A. Zaghloul (2524) ได้ใช้แบบจำลอง SWMM ในการศึกษาการจำลองสภาพระบบระบายน้ำกับระดับความละเอียดในการแบ่งพื้นที่ พบว่าการแบ่งพื้นที่ละเอียดจะลดอัตราการไหลสูงสุดลงและเวลาถึงจุดไหลสูงสุดเพิ่มขึ้น

B.S.Liyanagama (2524) ได้ศึกษาเปรียบเทียบแบบจำลอง ILLUDAS และ SWMM โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลกราฟน้ำท่าที่วัดจริงจาก 4 พื้นที่ และวิเคราะห์ผลที่ได้ด้วยวิธีทางสถิติ ผลจากการศึกษา พบว่า ทั้งสองแบบจำลองจะให้ผลที่ต่ำมากสำหรับพื้นที่เล็ก สำหรับพื้นที่ใหญ่แบบจำลอง ILLUDAS ให้ผลที่ค่อนข้างดีกว่า SWMM โดยในการศึกษานี้แบบจำลอง SWMM ที่นำมาใช้ใช้บล็อกคำนวณเฉพาะ RUNOFF Block เท่านั้น

D.Consuegra และ P.Wisner (2529) ได้ศึกษาการพิจารณาถึงการตรวจสอบและความใช้ได้ของแบบจำลองสำหรับการวางแผนระบบระบายน้ำหลัก ได้พัฒนาแบบจำลอง OTTHYMO (The Ottawa University Hydrologic Model) โดยในการจำลองสภาพน้ำท่าในเมืองใช้หลักการของแบบจำลองบนพื้นฐาน Two parallel quasi linear reservoirs และหากราฟน้ำท่าด้วย Nash Unit hydrograph และวิธี modified curve number ในการพัฒนาเริ่มต้นได้เปรียบเทียบกับแบบจำลอง SWMM ซึ่งให้ผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจ

M.Nouh (2529) ได้ศึกษาผลการเปรียบเทียบแบบจำลองต่อราคาค่าลงทุนต่ำสุดของระบบระบายน้ำ โดยเปรียบเทียบแบบจำลอง SWMM, ILLUDAS, UCUR และใช้แบบจำลอง ILSD-2 เพื่อ optimize หาค่าลงทุนต่ำสุด พบว่าในพื้นที่ใหญ่การใช้แบบจำลอง SWMM โดยไม่เปรียบเทียบแบบจำลองมาวิเคราะห์ระบบจะได้ระบบที่ให้ค่าลงทุนสูง และเมื่อเปรียบเทียบแบบจำลองพบว่าแบบจำลอง SWMM ให้ค่าลงทุนต่ำกว่าแบบจำลอง UCUR และดีกว่าแบบจำลอง ILLUDAS

K.Bennerstedt (2529) ได้ใช้แบบจำลอง SWMM-EXTRAN ศึกษาเพื่อวางแผนปรับปรุงระบบระบายน้ำในเมืองเก่าของเมืองสต็อกโฮล์ม โดยมีการเปรียบเทียบและทบทวนแบบจำลองก่อนใช้งาน

A.Vanslambrouck et al., (2529) ใช้แบบจำลอง SWMM (RUNOFF-EXTRAN) และ ILSD ในการศึกษาวิจัยระบบระบายน้ำในมหาวิทยาลัย BRUSSELS โดยใช้ RUNOFF หาการไหลบ่าตามผิวและใช้ EXTRAN กับ ILSD หาการไหลในทางระบายน้ำ จากการใช้ RUNOFF หาการไหลบ่าตามผิว พบว่าค่าความกว้างของพื้นที่ที่มีผลต่อการไหล และเปรียบเทียบผลระหว่างแบบจำลอง EXTRAN กับ ILSD ซึ่งให้ผลที่ทั้ง 2 แบบจำลอง

ในประเทศไทยได้มีการนำแบบจำลอง SWMM นี้มาใช้ศึกษาระบบระบายน้ำเช่นกัน NEDECO (2528) ได้ใช้แบบจำลอง EXTRAN ศึกษาการระบายน้ำพื้นที่ชั้นใน (city core) ของ กทม. โดยใช้คาดการณ์ระดับน้ำในทางน้ำที่สำคัญ ๆ เช่น อุโมงค์พระราม 4 เพื่อคาดการณ์ พฤติกรรมของการดำเนินการในการศึกษาพื้นที่ฝั่งธนบุรี และสมุทรปราการ NEDECO (2530) ได้ใช้ EXTRAN มาศึกษาระบบระบายน้ำเช่นกัน โครงการศึกษาเพื่อวางแผน และออกแบบระบบป้องกันน้ำท่วมใน เขตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2531) ได้นำแบบจำลอง SWMM-EXTRAN มาใช้ในการ วิเคราะห์สภาพระบบระบายน้ำของพื้นที่ปัจจุบัน และใช้ออกแบบปรับปรุงระบบระบายน้ำใหม่ใน โครงการศึกษาเพื่อวางแผน และออกแบบระบบป้องกันน้ำท่วมใน เขตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ในโครงการ The Karon Water Management Plan ก็ได้นำแบบจำลอง SWMM-EXTRAN มาใช้ ออกแบบระบบระบายน้ำเช่นกัน

1.6 การดำเนินการศึกษา

ในการศึกษานี้ได้กำหนดขั้นตอนการศึกษาไว้ดังนี้

1. ศึกษาและทบทวน ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องในการศึกษา
2. สัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย การทดสอบในภาคสนาม, การสำรวจคุณสมบัติทางกายภาพของพื้นที่ เช่น ค่าระดับต่าง ๆ ขนาดท่อ เป็นต้น รวมทั้งข้อมูลทางด้านอุทกวิทยาและชลศาสตร์
3. ปรับเทียบหาค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ที่ใช้ในวิธีเรขาคณิตและแบบจำลอง SWMM ให้สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ศึกษา และทบทวนแบบจำลอง โดยเปรียบเทียบกับ ข้อมูลที่ได้จากการวัดจริงในสนาม
4. ประเมินสภาพระบบระบายน้ำปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา
5. กำหนดแนวทางปรับปรุงระบบระบายน้ำใหม่
6. วิเคราะห์ เพื่อเสนอแนะเกณฑ์การเลือกระบบระบายน้ำ
7. สรุปผลการศึกษาและปัญหาในการประยุกต์ใช้แบบจำลอง จัดทำรายงานและเสนอ วิทยานิพนธ์

1.7 ผลที่ได้รับจากการศึกษา

1. เรียนรู้ถึงวิธีการและเทคนิคในการประยุกต์ใช้แบบจำลอง SWMM ในการวิเคราะห์ และออกแบบระบบระบายน้ำ
2. ได้เรียนรู้และเข้าใจขั้นตอนการระบายน้ำและแนวทางแก้ไข
3. ช่วยให้เข้าใจการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับงานระบายน้ำ ได้ดียิ่งขึ้น
4. ทำให้เห็นความสำคัญในการเก็บข้อมูลจากสนาม ได้ดียิ่งขึ้น
5. ทำให้ทราบเกณฑ์การกำหนดค่าตัวแปรในการจำลองการระบายน้ำในสภาพจริง